

Rok 1936.

Rok 1936 započal na teplého, jako jarního počasí bez sněhu, neboť teplota na začátku a po celý měsíc leden byla rovna průměrné teplotě na konci března a počátkem dubna.

Dne 11. ledna v sobotu odpoledne po vysvitnutí slunce přišla bouřka s mocným bleskáním a prudkým krupobitím.

Velmi mírná zima dává příležitost k úvahám o důsledcích teplého počasí pro hospodářství a nechybí ani obavy před nedobrym rokem.

Jinak ve vesnici jest patrná zlepšení hospodářské situace zvýšením cen zemědělských produktů rostlinných i živočiš., takže jest oprávněná naděje, že těžká hospodářská krize se začíná překonávat.

Ochravění hospodářského života ruší a zneklidňují zprávy ze zahraničí, jížto sousední státy porušují mírové a jiné smlouvy a o překot vyrábují své armády.

Tato opatření vzbuzují neklid a obavy před přepadením, nejvíce v našem pohraničí, a proto obyvatelstvo vítá úsilí čes. vlády a armády o náležitě opození našich hranic.

V tomto roce jsou vydávány první instrukce civilní protiletické obrany.

První cvičení protiletické obrany (CPO) bylo konáno v Brocné dne 10. července o 10. hodině večer. Po daném znamení zvonem a hubkou zhasla všechna světla po obci a všechny odděly pomocné služby nastoupily své určená místa. Odděl pořádku vyjel se stříkačkou k improvizovanému ohni na kopcích u Hlaváčkových.

První nálety s cvičením protiletické obrany (zkrátky CPO nebo CPL) byly provedeny ve dnech 14. — 17. července vždy v noci ve velkém prostoru severovýchodních Čech, aby se přezkoušela pohotovost služby hlášené a poplachové a rakenní v manevrovém prostoru.

Dne 7. března byla konána oslava 86. naroč. panna presidenta. Oslava 86. naroč. J. G. Masaryka pod protektorkem obecní rady za součinnosti p. presid. Masaryka hasičského sboru a MOK (míst. osvět. komise) s pořadem:

- 1.) O 7^{3/4} hod. večer přívod s hudbou na vesku,
- 2.) O 8 " " zahřnuli Masarykovy valy, proslov učitel Jar. Kariásek, slátní hymny,
- 3.) O 8^{3/4} hod. večer v hostinci u Šupfeldů přednáška:

III. Masarykův den čes. zahraničí.

Potom byl koncert hudby brocné. Účast: 98 z občanů, 17 hasičů (celkem 115 osob). Za slavnosti byl odeslán poštovní telegram p. presidentu Masarykovi do Šan.

Shrnutí na čes. zahraničí konali po obci František Nosek a Karel Kovář dne 12. a 13. března.

Tato shrnutí vynesla:

občané (kromě ús.	) - - -	283 Kč
kampelička v Brocné	- - -	20 "
elektrárna. družstvo	- - -	20 "
příspěvek obce Brocné	- - -	27 "

Úhrnem 350 Kč, t. j.

slušný obnos na malou obec, svědící o tom, že občanstvo dosud nevymizelo ze srdce našeho občanstva.

Teplé počasí pokračovalo od vánoč. svátků v r. 1935 až do začátku února 1936. Ochlazení nastalo až od 8. února na slabé pokropky sněhové, nejnižší teplota asi v polovici února - 18°C, avšak mrázivá vlna trvala pouze několik dní, takže hostinský František Vyrava tohoto roku nemohl naledovat. Potom bylo již jarní podnebí, mírné březem byl poměrně teplý, v dubnu ochlazení, noční teploty pod 0°, sněhové přehánky (o velikonočích).

Měsíc květen byl teplý a vlhký, bohatý na časté srážky a bouřkové přehánky. Dne 22. května na bouři blesk sjezl v noci do chléva Frant. Vyravy, poškodil pařky a krov, avšak narušoval. Dne 26. května k večeru s bouřkou byl veliký přívod vod.

Přehled podnebí, od 1/1. — 1/8. 1936.

Deštivé počasí trvalo až do polovice měsíce června. Denní teplota kolem $+10^{\circ}\text{C}$, noční často kolem 0°C .

1. června v pondělí svatochušů přišlo po celý den.

Teplá a suchá vlna nastala od polovice června a trvala asi do 10. července. Denní teplota kolem $+30^{\circ}\text{C}$.

Po 10. červenci přišla velmi deštivá vlna, v neděli 12. července přišlo téměř 36 hodin bez ustání.

Po krátkém zlepšení opět bylo deštivo od 19. července, krásné počasí kolem sv. Anny a zase deštivo na konci července a na začátku srpna. Pěkné počasí bylo kolem pouli v Brocné (9/8.), po častých přeháňkách ustálilo se pěkné počasí ke konci srpna. Mokré a nevlidné počasí bylo na začátku září (do 10/9.), na to skoro do konce září bylo velmi teplo a sucho. Velmi silné ochlazení nastalo ve dnech 27, 28, 29. září. Denní teplota $4-8^{\circ}\text{C}$, noční kolem 0°C , přeháňky s deštěm a kroupami, na horách prouh snůh. První mraz byl ze 29. na 30. září -1°C ; pomrzlo mnoho zahradních květin.

První sníh přišel ráno dne 2. října. Majina se rázem změnila; sníh brzy tál, ale na horách zůstal ležet.

V roce 1936 bylo ranší jaro. Přechod ze zimy nebyl patrný, poněvadž zima neměla stálosti a sníh téměř žádný nebyl.

Jarní osiv napočal v druhé polovině měsíce března.

Přesně začínaly kvést ke konci dubna, ostatní všechny ovocné stromy počátkem května. Všechno stromové velmi kvělo, ale vyskytlo se mnoho škůdců, hmyzu. Po delším čase objevilo se opět velké množství chroustů. Děti jich posbíraly velké plechovky, přes to však ještě v červnu se velmi rozmnožili po lesích. Záhy na jaře řípa byla napadena broučky, kteří způsobili znetvoření počátku stébel a tím, jakož i chladnějšímu počasí v dubnu a nepřírodným vráskám v zimě byla řípa slabá a ne příliš dlouhá.

Vlivem teplého a vlhkého podzimu na začátku května polehla řípa a ještě více některé pšenice, jako když je přitluče.

Velmi polehly i píceiny, ječel, vojtěška i bráva na lukách. Polehli obilí prorůstá plevelem a hlavně římní víčkou, která se všude v řících maderá. Vlhké počasí škodí všem obilovinám, píceinám a řipám, které nebylo možno včas okopati a probíhati.

Kosení brávy na seno napočalo podle osi v polovině května, ale až do polovice června bylo málo slunných dnů a seno a ječel z této doby je špatné jakosti. Dne 15. června na velkého lijáku byly podkvaleny louky v nižších polohách.

Teplá vlna od 15. června měla příznivý vliv na sušení sena, jakož i obilovin vývin, avšak ječel byl přestárlý a maturový. Sena i ječel se obilně sekala strojem, místy jen ručně kosami; úroda všech krmiv byla velmi dobrá.

Žně začínaly v polovině července, ojedinele po 13. červenci. Bráva s polehlým obilím byla namáhavá a smlouhavá. Ukládal se naprostý nedostatek sekcí i dělníků. Lidé pilně pracovali dlouho do noci a i v noci bylo slyšet svážení obilí do stodol. Bylo třeba mnoho obilí umlaskat pro nedostatek míst. Nestálým počasím a tím, že se velké množství obilí nemohlo včas odvézt, žně se prodloužily až do konce měsíce srpna.

Obilí z nové sklizně velmi málo sype, zrno je drobné, částečně vzrostlé a řípa velmi naplevelena. Slámy je za to velké množství a kolem obce opět stojí četné stohy slámy. V době od 1. - 15. srpna vydával obec úřad obilní výkazy pro hospodáře na rok 1936-37.

Občanstvo řeší na sračky z cen obilí, jako u pšenice 18 Kč proti roku 1935-36 a další sračky na špatnou jakost a malou váhu. V roce 1935 byl 19 pšenice prodáván v tomto čase asi za 160 Kč, v r. 1936 asi za 120-130 Kč. Obav narostlo mnoho, pěkně se usušily od 10. - 26. září.

Totoho roku nebylo ječelového semene, poněvadž ječel přerostl a opět polehl.

Podzimní seti napočalo v polovině září, práce byla obilná.

Senoseč

Žně

Sklizeň

Brambory byly vybírány v lódní před sv. Václavem a v lódní následujícím. Bramborů byla celkem velká úroda, místy byly olivem, mokrým rokem nakazeny.

Vybírají se většími stroji (vyorazáči), vyorazáči řádků plukem a přikopávají molyčkami místy i v malých hospodář. Po příchodu přestávce objevilo se opět na polích velké množství krabošů a působí škodu v mladém žele, řepě a na rasetině. V tomto roce narostlo i mnoho hub. I z okoličích lesů přiměšeli lidé košíčky hřibů, třeba se tam přichylovalo mnoho houbařů, z toho odnášeli koše hřibů i přes 10 kg.

Obecní rybník v návsi byl propuštěn 20. června za účelem vyvězení bahna, opravy hráze a vjezdu do rybníka. Voda oddělená částečně na Kulštinovu, částečně na Popovu louku. Bahno bylo rozděleno na 11 dílů a vydráženo za 150 Kč. Po svátku M. J. Husa bylo bahno vyvězeno a oprava hráze i vjezd do rybníka vykonána ve dnech 9. - 11. července.

Výhled škod minis. zemědělství ze dne 10/8 1936 bylo stanoveno, kolik míře byli oseti z celkové orné půdy obilovinami všemi a pšenici kolář v návodech nad 5 ha orné půdy:

Pro srovnání jest uvedeno několik sousedních obcí:

Brocná :	pšenice	15%	orné p.	55%	oz. p.	(pšen., ž., ječ., oves)
Krašice :	"	13%	"	59%	"	(" " " ")
Lvině :	"	9%	"	60%	"	(" " " ")
Krásimý :	"	15%	"	57%	"	(" " " ")
Jestětic :	"	18%	"	57%	"	(" " " ")
Šukrov B. :	"	9%	"	56%	"	(" " " ")

Často úprava jest považována u polníku za nevyhovující, snižuje dosud pravidelný oset pšenice, 55% osetím obilovinami zasahuje hluboko do dosavadního postupu a zavádění náhradních plodin naráží na potíže.

Na pújčku obecní státní upsalí hotově :

Obec Brocná 1.000 Kč, Kámpelická 10.000 Kč, z jednotlivců, pokud je známá, žaros. Kárašek 500 Kč.

Litovali je dlužno, že u majet. občanů výzva nedošla ohlasu.

Celý měsíc říjen 1936 byl velmi syhřavý s četnými srážkami. Přehled podnebí od 1/10 - 31/10 36.

Kř ústav v Brně na to oznámil, že od r. 1775 nebylo nižší teploty v tomto podzimním čase. Želene listí se stromů rychle opadávalo a některé stromy byly ráhy holé. Podzimní setba se tím velice zpozdila a olivem velmi chladného počasí orimní obilí nestejně klíčilo.

Zlepšení počasí nastalo až začátkem měsíce listopadu a pokračovalo do polovice listopadu poměrně teplé a suché počasí za velmi jasných dnů, jakých v listopadu zřídka bývá. V druhé polovici listopadu nastáhla náš kraj mrazivá vlna s nejnižší teplotou asi - 5, - 6°C a pokračovala za bezvětřího času přes 1 týden.

Sněžení započalo začátkem prosince za slabých přeháněk a mírného mrazu, ale potom až do vánočních svátků bylo deštivé a mírně teplé počasí, které přispělo k částečnému vrůstu a zhoustnutí orimní.

Mraziví počasí nastalo o vánocích, nejnižší teploty - 6 až - 9°C. Ve dnech mezi vánočními svátky a Novým rokem vytvořila se z mlh silná námraza (jinovatka) za celodenní teploty - 6 až - 10°C. Po 3 dni byly stromy a dráty elektric. vedení obaleny stříbrnou vrstvou jinovatky a poskytovaly nádherný pohled na tyto zimní květy, které zmizely 30. prosince za vysvitnutí slunce.

Za let hospodářské krise téměř ustal stavební ruch v obci a v tomto roce 1936 přestavoval pouze Karel Koukola čp. 40 starou světnici dřevěnou na zděnou a neplatnou vnitřní změnu provedl Karel Vime, strojník na Víse.

Dne 7. března 1936 byla pořádána oslava 86. naroz. p. presidenta T. G. Masaryka (zápis na str. 71).

Dne 29. března konána u výpravě přednáš. ředitele rolnické školy v Kostelci : Pěstování pšenice (účast 35 os.).

Staroby.

Kulturní činnost.

Velmi deštivé a bouřlivé počasí s větrem znemožnilo na mnoze pořádání větších oslav našeho národ. svátku.

Čelní občané vyslechli u svých amplionů oslavu, vysílání rozhlasem z Prahy a jiných měst republiky a hlavně vítání rumunského krále Karola, který s následníkem trůnu princem Michalem oplatil návštěvu pram. pres. Dr. Eduarda Benešovi a byl slavnostně vítán v Praze, Brně a Bratislavě.

Dne 28./10. byla dle předpisů vložena vlajka čsl. na škol. budově, dále prapory v čs. barvách u Vyravů a u Karla Kováře v Brocné čp. 29. Obyvatelstvo se chovalo většinou důstojně k tomuto slavnostnímu dni a ať na malé výjimky nekonalo hrubých, ne nutných hosp. prací. Okresní úřad v Rychnově zjišťoval pomocí četnických stanic, jak se obyvatelstvo chová k tomuto dni.

Veřejné knihovny v Brocné na r. 1936 si vypůjčovalo knihy 35 osob a učinilo 430 výpůjček; na poplatcích bylo přijato 21 Kč. Veřejná lidová knihovna účta ke dni 31. 12. 1936: 277 svar. náboženských, 55 svar. poučujících, 13 svar. časopisů, úhrnem 345 svar.

Dne 18./I. 1936 byl pořádán hasičský ples u Lenfeldů, dále taneční zábava 26/4 u Lenfeldů, poutní zábava 7/8 u Vyr., posvícenská zábava 1. a 2./11. u Lenfeldů a cecilská zábava 22/11 u Lenfeldů. Návštěva o zábavách je rok od roku slabší, posvícení vůbec se již nestaví hlučně, dospělí lidé spíše vyhledávají divadla, biografy a mnozí dávají přednost naslouchání rozhlasu.

Ke konci roku 1936 je v Brocné 14 rozhlas. příjemců.

Ceny některých hospodář. produktů doznaly v r. 1936 dalšího zlepšení: V městci srpnu byl párek podsviníat od 320 - 380 Kč, 1 kg říze váhy vepř. 7 3/4 - 8 Kč, hovězího dobrá jakosti 5 - 6 Kč. Na podzim bylo ceny mírně klesly. Velmi levná byla kalerina, okurky, uhlí (19 10 - Kč.) a okolo vánoc, již v r. 1937 i máslo (1 kg 10 - Kč.).

Poměry lidopisné.

V roce 1936 narodily se v obci 2 dítky a sice:

Jarmila Vinnová na Vísce čp. 4 dne 26. října 1936, dále Josef Koukola v Brocné čp. 18 dne 10. listopadu 1936.

Swatby byly toho roku 4:

V únoru 1936 se oženil Josef Koukola v Brocné čp. 18 s Marií Jančíkovou z Houdkovic.

Dne 2. května Josef Lirok z Dělnic s Marií Čnou z Hrašků.

Dne 7. července provdala se Jaroslava Karáisková v Brocné čp. 43 za Antonína Marjánka, profes. t. č. v Hustopečích.

Dne 10. října provdala se Anna Cvejnová v Brocné čp. 25 za Jaroslava Zahradníka ze Soluce, učedníka Okresního úřadu v Rychnově n. Ku.

V roce 1936 zemřely v obci tyto osoby:

Dne 24. února Jarmila Popová v Brocné čp. 1 v mladém věku 18 let po těžkém onemocnění tuberkulosou.

Dne 15. dubna Jan Čiháček, výměnkář v Látkouči čp. 33 ve vysokém věku 89 let. Byl asi nejstarším občanem t. č.

Dne 16. června Josef Kovář z čs. popis. 29 ve věku 78 let.

Dne 21. června Karel Dymkura z Borovic čp. 38 ve věku 53 r.

Dne 10. října zemřela Marie Lenfeldová z Kvasin ve věku 81 let. Zmínovaná trávila poslední čas svého života v Brocné čp. 5 u své dcery Růženy Ehllové, odkud ji byl vypraven pohřeb do Skuhrova n. Běl.

Odvody byly kouány dne 30. března 1936 a pouze pro III. tř. odvod. roč. 1914. K odvodu byli vysláni tyto Branci:

František Koukola z Brocné čp. 40, Josef Ryšavý ze Látkouči a František Pop z Visky čp. 1. Všichni byli utváni schopnými a vykonávají vojenskou službu a sice František Koukola a Josef Ryšavý dvouletou, Frant. Pop 5 měsíční.

Členem „Národní gardy č. 90“ v Soluici je z místní obce pouze Vlastimil Ehl z Brocné čp. 5 a pravidelně se účastní všech cvičení ve stejnojmenné gardistů.

Poměry zdravotní byly v r. 1936 normální. Někteří děti ve věku školním a předškol. byly opět očkov. proti záškrku.

Poměry zdravot.

V roce 1936 byla v obci Brocné, jako v jiných obcích, zřízena "Civilní protiletadlová obrana", zkratka CPO.

Velitelem CPO jest Josef Švorc, kovář, který složil slib u okresního úřadu v Rychnově n. Ku.

Instruktorem CPO jest Karel Kovář čp. 29.

CPO se skládá z menších jednotek či složek, které si volí svého velitele.

1.) Služba poplachová: velitel Rudolf Čejn, členové: Frant. Derner st., Jan Hrušič st., Frant. Čita čp. 19, Václ. Damiček st.

2.) Služba policejní a maskovaná: velitel Frant. Nosek, obec. posel, členové: Josef Durbaba, Frant. Švorc, Ant. Andreš, Frant. Týrava.

3.) Služba samaritánská: velitel Karel Šprandr, členové: Rud. Hlaváček st., Václ. Damiček ml., Božena Hylenkova, Růžena Kuncová, Marie Hlaváčková.

4.) Služba požární: velitel Josef Štefl, členové: Meth. Vaniček, Frant. Pop čp. 14, Alojs Koukolia, Josef Pop, Josef Němeček ml., Josef Drašner, Frant. Knap, Josef Švorc a všichni.

Nabylo snadno ustavit všechny složky s potřebným počtem členů, neboť to měly býti osoby, nepodléhající vojenské povinnosti a proto v některé složce jsou pojalí i vojáci.

školení všech těchto složek byla provedena (jak uved. na str. 70.) dne 10. července 1936 za součinnosti velitele CPO Josefa Švorce a starosty Františka Popa. Tato školení, jakož i při cvičných náletech ve dnech 15. – 18. července 1936, prokázala uctivost téměř všech členů CPO a obyvatelstva s pohotovostí a dobrou snahou pro pochopení významu CPO.

V prosinci 1936 započal v Solnici kurs pro výchovu samaritánní pro Solnici a okolí. Z obce Brocné navštěvovaly tento kurs tyto osoby: Karel Šprandr, Karel Kovář, Rud. Hlaváček st., Ferdin. Hlodoval, Václav Širokk, Frant. Korš, Alojs Hynek, Růžena Kuncová, Marie Hlaváčková a Božena Zlabokřská. Přednášky a cvičení se konaly vždy v neděli dopoledne. Všechny tyto služby vyžadují uctivosti a vyppjetí sil vedle vlast. zaměstnání a zastávají úřady.

V roce 1936 byly předepsány 280% obecní přirážky ku přímým daním. Kromě toho byly vybírány různé dávky, jejichž výnos rok od roku klesá. Dávka se náhrav hrubá výnoska 240 Kč, z nápojů 1.000 Kč, z nářezů 27 Kč a z vydaných dobytčích pasů 980 Kč, z přírůstek hodnoty nemovitosti 1.522 Kč.

V rozvážném účtě hospodaření obce za r. 1936 je vykázán přírůstek obecního jmění obnosem 3.723 Kč 05 h.

Rozvážný účet jmění ke konci r. 1936 vykazuje:

<u>Aktiva</u>	Úhrn aktiv dle účtu invent.	-	24.940 -
	" aktiv. nedoplatek	-	11.990.60
	Konečná pokl. holovost	-	1.344.71
	Vklad chudinský	-	1.234.60
	úhrn		39.509.91
<u>Pasiva</u>	Úhrn pasiv dle účtu invent.	-	12.000 -
	" pasiv. nedoplatek	-	570 -
	Vklad chudinský	-	1.234.60
	Stav obec. jmění 1/1 1936	-	21.982.26
	Přírůstek v r. 1936	-	3.723.05
	Stav čistého jmění 31. pros. 1936	-	25.705.31
	úhrn	-	39.509.91